

اقتصاد مقاومتی در کلام رهبری

رهبر معظم انقلاب بیست و نهم بهمن 92 سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی را در 24 بند ابلاغ کردند.

رهبر معظم انقلاب بیست و نهم بهمن 92 سیاست‌ها، کلیات اقتصاد مقاومتی، 24 بند ابلاغ کردند. با این که ایشان در مقدمه این سیاست‌ها، خطوط کلی و ضرورت ابلاغ آن را تبیین کردند، اما باز هم در فرصت‌های مختلف و چه در نشست‌های عمومی و چه اختصاصی، روشنگری بیشتری درباره چرایی اقتصاد مقاومتی و روش اجرای آن داشته‌اند. مروری بر بیانات رهبری در این باره، نکات جامعی را روشن می‌کند که تکرار و دقت در آن ضروری به نظر می‌رسد. در این میان پاسخ رهبری به پرسش‌های کلیدی در این باره خلاصه‌تر و مفیدتر است.

اقتصاد مقاومتی چه هست و چه نیست؟ خصوصیات مثبت آن و خصوصیات منفی و سلبی آن چیست؟

یک الگوی علمی متناسب با نیازهای کشور ماست - این آن جنبه مثبت - اما منحصر به کشور ما هم نیست؛ یعنی بسیاری از کشورها، امروز با توجه به این تکانه‌های اجتماعی و زیوروشدن‌های اقتصادی‌ای که در این بیست سی سال گذشته اتفاق افتاده است، متناسب با شرایط خودشان به فکر یک چنین کاری افتاده‌اند. پس مطلب اول این که این حرکتی که ما داریم انجام می‌دهیم، دغدغه دیگر کشورها هم هست؛ مخصوص ما نیست.

آیا اقتصاد مقاومتی، اقتصادی دولتی است؟

این اقتصادی که به عنوان اقتصاد مقاومتی مطرح می‌شود، مردم بنیاد است؛ یعنی بر محور دولت نیست و اقتصاد دولتی نیست، اقتصاد مردمی است؛ با اراده مردم، سرمایه مردم، حضور مردم تحقق پیدا می‌کند، اما «دولتی نیست» به این معنا نیست که دولت در قبال آن مسئولیتی ندارد؛ چرا، دولت مسئولیت برنامه ریزی، زمینه سازی، ظرفیت سازی، هدایت و کمک دارد. کار اقتصادی و فعالیت اقتصادی دست مردم است، مال مردم است؛ اما دولت - به عنوان یک مسئول عمومی - نظارت می‌کند، هدایت می‌کند، کمک می‌کند. آنجایی که کسانی بخواهند سوء استفاده کنند و دست به فساد اقتصادی بزنند، جلوی آنها را می‌گیرد؛ آنجایی که کسانی احتیاج به کمک دارند، به آنها کمک می‌کند. بنابراین آماده سازی شرایط، وظیفه دولت است؛ تسهیل می‌کند.

دیگر این که گفتیم این اقتصاد، اقتصاد دانش بنیان است یعنی از پیشرفت‌های علمی استفاده می‌کند، به پیشرفت‌های علمی تکیه می‌کند، اقتصاد را بر محور علم قرار می‌دهد؛ اما معنای آن این نیست که این اقتصاد منحصر به دانشمندان است و فقط دانشمندان می‌توانند نقش ایفا کنند در اقتصاد مقاومتی؛ نخیر، تجربه‌ها و مهارت‌ها - تجربه‌های صاحبان صنعت، تجربه‌ها و مهارت‌های کارگرانی که دارای تجربه و مهارتند - می‌تواند اثر بگذارد و می‌تواند در این اقتصاد نقش ایفا کند. این که گفته می‌شود دانش محور، معنای آن این نیست که عناصر با تجربه صنعتگر یا کشاورز که در طول سال‌های متمادی کارهای بزرگی را براساس تجربه انجام داده‌اند، اینها نقش ایفا نکنند؛ نخیر، نقش بسیار مهمی هم به عهده اینهاست.

ظرفیت‌های کشور ما در راستای تحقق اقتصاد مقاومتی چیست؟

یکی از ظرفیت‌های مهم ما، ظرفیت نیروی انسانی ماست. نیروی انسانی در کشور ما، یکی از بزرگ‌ترین ظرفیت‌های کشور ماست؛ این یک فرصت بزرگ است. عرض کردیم، جمعیت جوان کشور - از 15 سال تا 30 سال - یک حجم عظیم از ملت ما را تشکیل می‌دهند؛ این خودش یک ظرفیت است. تعداد ده میلیون دانش‌آموخته دانشگاه‌ها را داریم؛ ده میلیون از جوان‌های ما در طول این سال‌ها از دانشگاه‌ها فارغ‌التحصیل شدند. همین حالا بیش از چهار میلیون دانشجو داریم که اینها در طول چند سال آینده فارغ‌التحصیل می‌شوند؛ جوانان عزیز بدانند، این چهار میلیونی که می‌گویم، ۲۵ برابر تعداد دانشجو در پایان رژیم طاغوت است؛ جمعیت کشور نسبت به آن موقع شده دو برابر، اما تعداد دانشجو نسبت به آن موقع شده ۲۵ برابر؛ امروز ما این تعداد دانشجو و فارغ‌التحصیل داریم. علاوه بر اینها، میلیون‌ها نیروی مجرب و ماهر داریم. ببینید، همین‌هایی که در دوران جنگ به داد نیروهای مسلح ما رسیدند. در دوران جنگ تحمیلی، یکی از مشکلات ما، از کار افتادن دستگاه‌های ما، بمباران شدن مراکز گوناگون ما، تهیدست ماندن نیروهای ما از وسایل لازم - مثل وسایل حمل و نقل و این چیزها - بود. یک عده افراد صنعتگر، ماهر، مجرب، راه افتادند از تهران و شهرستان‌ها - که بنده در اوایل جنگ خودم شاهد بودم، اینها را می‌دیدم؛ اخیراً هم بحمدالله توفیق پیدا کردیم، یک جماعتی از اینها آمدند؛ آن روز جوان بودند، حالا سنی از آنها گذشته، اما همان انگیزه و همان شور در آنها هست - رفتند داخل میدان‌های جنگ، در صفوف مقدم، بعضی‌هایشان هم شهید شدند؛ تعمیرات کردند، ساخت و ساز کردند، ساخت و سازهای صنعتی؛ این پل‌های عجیب و غریبی که در جنگ به درد نیروهای مسلح ما خورد، امکانات فراوان، خودرو، جاده، امثال اینها، به وسیله همین نیروهای مجرب و ماهر به وجود آمد؛ امروز هم هستند، امروز هم در کشور ما الی ماشاءالله؛ تحصیلکرده نیستند، اما تجربه و مهارتی دارند که گاهی از تحصیلکرده‌ها هم بسیار بیشتر و بهتر و مفیدتر است؛ این هم یکی از امکانات نیروهای ماست؛ هم در کشاورزی این را داریم، هم در صنعت داریم.

یکی از ظرفیت‌های مهم کشور ما منابع طبیعی است. من سال گذشته راجع به نفت و گاز گفتم که مجموع نفت و گاز ما در دنیا درجه یک است؛ یعنی هیچ کشوری در دنیا به قدر ایران، روی هم نفت و گاز ندارد. مجموع نفت و گاز ما از همه کشورهای دنیا

- شرق و غرب عالم - بیشتر است. امسال که من دارم با شما حرف می‌زنم، کشفیاتی در مورد گاز شده است که نشان می‌دهد که از آن مقداری که سال گذشته در آمارهای ما بود، از آن مقدار هم منابع گازی ما و ذخیره‌های گازی ما افزایش پیدا کرده است؛ این وضع نفت و گاز ماست. بیشترین ذخیره منابع انرژی - که همه دنیا روشنی خود، گرمای خود، صنعت خود، رونق خود را از انرژی دارد، از نفت و گاز دارد - در کشور ماست. علاوه بر این، معادن طلا و معادن فلزات کمیاب در سراسر این کشور پراکنده است و وجود دارد. سنگ آهن، سنگ‌های قیمتی، انواع و اقسام فلزهای لازم و اساسی - که مادر صنایع محسوب می‌شوند - در کشور وجود دارد؛ این هم یک ظرفیت بزرگی است. ظرفیت دیگر موقعیت جغرافیایی ماست؛ ما با 15 کشور همسایه هستیم که اینها رفت و آمد دارند. حمل و نقل ترانزیت یکی از فرصت‌های بزرگ کشورهاست؛ این برای کشور ما هست و در جنوب به دریای آزاد و در شمال به آب‌های محدود منتهی می‌شود. در این همسایه‌های ما، در حدود ۳۷۰ میلیون جمعیت زندگی می‌کنند که این مقدار ارتباطات و همسایه‌ها، برای رونق اقتصادی یک کشور یک فرصت بسیار بزرگی است. این علاوه بر بازار داخلی خود ماست؛ یک بازار ۷۵ میلیونی که برای هر اقتصادی، یک چنین بازاری بازار مهمی است... .

منبع: پایگاه اطلاع‌رسانی مقام معظم رهبری